

Täysistunto

Tiistai 23.2.2021 klo 14.00—17.13

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain 11 luvun väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 11/2021 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Anu Vehviläinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Ministeri Haatainen.

Keskustelu

15.38 **Työministeri Tuula Haatainen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on jo kolme kertaa aiemmin esittänyt covid-19-pandemiaan liittyvää työttömyysturvalain väliaikaista muutosta yrittäjien toimeentulon turvaamiseksi työmarkkinatuella. Väliaikainen muutos on voimassa maaliskuun loppuun 2021.

Epidemian pitkittyminen ja kansalaisten kokemaa pelko tautia kohtaan vähentävät edelleen toimialasta riippuen taloudellista toimintaa yhteiskunnassa. Tällä on ollut merkittävä vaikutus kuluttajakäytönsyntyyn. Tässä tilanteessa hallitus on pitänyt perusteltuna esittää eduskunnalle, että yrittäjillä olisi edelleen oikeus työmarkkinatukeen työttömyysturvalain väliaikaisen muutoksen perusteella 30.6.2021 saakka.

Yrittäjille on voitu maksaa väliaikaisen muutoksen perusteella työmarkkinatukea tilanteessa, jossa työmäärä tai yrityksestä saatava tulo on vähentynyt pandemian takia mutta yritystoimintaa kuitenkin jatketaan. Tavallisesti työttömyysetuutta ei tällaisessa tilanteessa makseta.

Esitys liittyy valtion vuoden 2021 ensimmäiseen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Työnantajien työmarkkinatukea koskevan muutoksen arvioidaan lisäävän valtiolle aiheutuvia kustannuksia 48 miljoonaa euroa ja koskevan noin 22 000:ta yrittäjää kuukaudessa, ellei tässä pandemia- ja työllisyystilanteessa tapahdu merkittäviä muutoksia.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lehto.

15.40 **Rami Lehto ps:** Arvoisa rouva puhemies! Yrittäjien oikeus väliaikaiseen työmarkkinatukeen on tullut voimaan viime vuonna 8.4., 1.7., tänä vuonna 1.1., ja nyt sitten on ehdotettu, että 1.4. taas jatketaan. Viime joulukuussa, kun tätä täällä eduskunnassa käsiteltiin, niin työelämä- ja tasa-arvovaliokunnassa perussuomalaisten ja kokoomuksen valiokuntaryhmät yhdessä jättivät yhteisen vastalauseen, että tätä olisi jatkettu jo ensi kesään as-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2021 vp

ti, kun oli nähtävissä, että tämä pandemia ei ole menossa ohi. Silloin tuli jo TE-toimistoista viestiä, että tämä työllistää ja vie kustannuksia, kun sitä koko ajan vain lyhyitä pätkiä viedään eteenpäin.

Nyt kun täällä uusimmissa lausunnoissa, saaduissa lausuntopalautteissa, sitten TE-toimistot, osa niistä, lausuvat, että väliaikaisten säännösten voimassaolo jatkuisi syksyyn 2021 asti, kun nythän tämä on sitten päättymässä keskellä kesää, kun on lomakausi ja siellä TE-toimistoissa on muutenkin kiirettä, niin jos minulta kysyisi, tästä voisi tulla pysyvä ratkaisu yrittäjille. Mutta nyt tätä viedään tällaisissa lyhyissä pätkissä ja olisi toivottavaa, että kun me tiedetään, että tämä pandemia kumminkin jatkuu, niin ei oltaisi ihan lyhyissä pätkissä, kerta se työllistää ja vie kustannuksia paljon.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Satonen.

15.42 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! Esitys on erittäin hyvä ja kannatettava, koska se on ihan tarkasti se, minkä kokoomus ja perussuomalaiset jättivät viime kerralla vastalauseena. Onnittelut hallitukselle siitä, että olette tuoneet juuri sen esityksen. Mutta se ei tietysti ole iloinen asia, että tämä pandemia jatkuu, ja voi hyvin olla, että tässä on tarvetta vielä pidentää tätä yrittäjien työmarkkinatukea.

Toki hieman olen eri mieltä siitä edellisen puhujan kanssa, että en olisi valmis tästä kylä vielä pysyvää tekemään, koska sillä on sitten myöskin kilpailullisia vaikutuksia yrittäjien keskinäisen kilpailun tilanteessa, ja tiedän, että esimerkiksi Suomen Yrittäjät on suhtautunut varsin nihkeästi tähän niin kuin pysyvässä mielessä. Mutta tässä poikkeustilanteessa tämä on äärimmäisen tärkeä niille yrittäjille, joiden toimeentulo on heikentynyt ja jotka kuitenkin sitkistelevät sen yrityksensä kanssa, ja jotta he selviävät tämän pandemian ohitse kohti normaalia aikaa, tämä on äärimmäisen tärkeä.

Monien yrittäjien tilanne on tällä hetkellä todella vaikea, ja he ovat siinä tilanteessa täysin ilman omaa syytään, koska kukaan ei olisi voinut tällaista pandemiaa kuvitella tapahtuvan eikä myöskään sitä, että sen pandemian estämiseksi on lähdettävä sellaisiin rajoituksiin, jotka merkittävällä tavalla vaikuttavat ihmisten kulutuskäyttäytymiseen ja jopa estävät joidenkin yritysten toiminnan tai rajoittavat sitä merkittävällä tavalla.

Kun nyt näistä väliaikaisista ratkaisuista tässä puhutaan, niin haluaisin itse asiassa kysyä työministeri Haataiselta sitä, oletteko te suunnittelemassa myös lomautusten osalta näiden väliaikaisten poikkeussäännösten palauttamista, koska nythän täällä on hyväksytty tartuntalaki, joka mahdollistaa sen, että yritystoiminta voidaan määrätä jopa keskeytettäväksi tämän tartuntalain pohjalta kahden viikon ajaksi, ja korvaukset lähtevät vasta sen jälkeen, kun yritys on ollut kaksi viikkoa kiinni. Olisiko nyt perusteltua se, että tämä mahdollisuus nopeampaan lomauttamiseen, joka meillä oli käytössä tämän pandemian alkuaikana, otettaisiin uudelleen käyttöön siihen asti, kunnes tästä pandemiasta ja koronarajoituksista päästään eroon?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Heinonen.

15.45 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Covid-19 on kiusannut ja kurittanut meitä monella tavalla, ja myös yrittäjät ovat joutuneet tässä erittäin koviin. Kaikki eivät valitettavasti ole selvinneet, ja monet yritykset ovat jo ajautuneet konkurssiin, ja tämä on tuonut myös työttömyyttä tähän maahan. On hyvä, että tätä työttömyysturvaa yrittäjille

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2021 vp

nyt vahvistetaan ja jatketaan, niin kuin tässä edellä on esille tuotu, ja esitys jatkaisi sitä nyt 30. kesäkuuta asti.

Olen edustaja Satosen kanssa samaa mieltä, että ehkä pysyvää tästä ei kannattaisi tehdä. Mutta nyt kun näitä ketjutuksia on jo jouduttu aika monta tekemään — ja kun on kyllä hyvin todennäköistä, että yrittäjien tilanne ei ole vielä kovinkaan auvoinen kesäkuun lopussa tämän koronavitsauksen edessä — niin voisi ajatella, että olisi tehty kattamaan esimerkiksi tämä koko kuluva vuosi nyt samalla lainsäädännöllä.

Edustaja Satonen toi esille näitä huolia, joita meillä on yhä kasvavassa määrin yritysten niskassa. Tartuntatautilaki antaa mahdollisuuksia laittaa yrityksiä kiinni, ja kaksi viikkoa menee sitten yrittäjän piikkiin puhtaasti, ja valitettavasti tilanteet voivat olla jopa sellaisia, että yritykset eivät sen jälkeen enää oviaan pysty avaamaan. Tätä pitäisi tietysti voida koh- tuullistaa vielä entisestään. Ravintolat ovat erittäin tukalassa tilanteessa, elokuvateattereista meillä on jopa erikoisia esimerkkejä, ja tietysti on tapahtuma-ala kaiken kaikkiaan, mis- sä on paljon myös yksinyrittäjiä, pienyrittäjiä, joihin tämäkin apu nyt onneksi hivenen tu- lee. Mutta kyllä se tosiasia on, että eivät enää taloudellisella avulla nämä tule selviämään vaan meidän pitää pystyä ottamaan käyttöön näitä vastuullisen toiminnan malleja niin ta- pahtuma-alalla, kulttuurialalla, elokuvateattereissa kuin muissa. Niitä on pitkään jo val- misteltu, ja nyt pitää luottaa siihen, että niitä osataan myös käyttää.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Berg.

15.47 **Kim Berg sd:** Arvoisa puhemies! Esitys yrittäjien työmarkkinatukioikeuden jatka- misesta, nyt jo itse asiassa kolmatta kertaa, on hyvin perusteltu, koska epidemiasta johtu- vat seuraukset yrittäjille tulevat jatkumaan näillä näkymin ainakin kesään asti. Ymmärrän hyvin sen, että myös tämä tuki, joka liittyy hyvin olennaisesti koronaepidemian jatkumi- seen, on hyvin sidoksissa tähän koronaepidemiatilanteeseen.

Kävimme valiokunnassa jo viime kerralla keskustelua siitä, olisiko tätä pitänyt jatkaa kesään asti. Varmasti nyt jälkiviisaana moni voisi sanoa, että olisi hyvä ollut tehdä näin. Mutta koska kyseessä on kuitenkin tuki, joka on sidoksissa jatkuvasti siihen koronaepide- miatilanteeseen, niin myös tämä tuki, niin kuin moni muukin tukimuoto, annetaan edus- kunnalle aina siinä valossa ja siinä tiedossa, mikä silloin on faktisesti olemassa. Ja tästä syystä on hyvin ymmärrettävää, että tätä jatketaan nytten taas kesään asti. Valitettavasti- han emme voi sitäkään tietää, riittääkö tämä. Toivottavasti tämä riittää. Mutta uskon, että hallitus on valmis sitten siinä tilanteessa, mikäli tämä aika ei riitä, arvioimaan tätä asiaa taas uudestaan mahdollisen jatkon osalta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Haatainen, 2 minuuttia.

15.49 **Työministeri Tuula Haatainen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän yrittäjien työttömyysturvan osalta totta on, että tätä on tuotu tänne lyhyemmissä jaksoissa, mitä on aina ennakoitu tämän koronatilan osalta, mutta valitettavasti ei ole ollut Suo- messa eikä koko maailmassa oikein kristallipalloa siitä, milloin saadaan rokotukset ja mil- lä volyymilla ja milloin tämä helpottaa. Siitä syystä nyt ajoissa, ennen kuin tämä umpeu- tuu, tämä laki on tuotu tänne, ja tätä on mahdollista edelleenkin jatkaa, ja se on minusta to- della tärkeä asia yrittäjien toimeentulon kannalta. Me seuraamme tietenkin tilannetta tar- kasti, ja sitten kesällä hyvissä ajoin käydään taas läpi tilanne. Voi olla, että joudutaan teke-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2021 vp

mään uusi esitys, mutta toivotaan, että tähän ei enää tarvitsisi mennä vaan korona alkaisi jo taittua rokotustenkin myötä.

Toinen asia, joka täällä nostettiin esille: Edustaja Satonen kysyi tätä käytäntöä lomautusten nopeuttamisesta, joka oli tämän työmarkkinajärjestöjen paketin kokonaisuuden osa. Tällaista ei ole valmistelussa. Pitää muistaa myös, että siinä oli toinen puoli se, että kompensoitiin palkansaajille, työttömille, että työttömyysturva alkoi sitten heti tuon lomautuksen alusta alkaen. Tämähän oli työmarkkinajärjestöjen yhteinen esitys. Nyt sellaisia ei ole valmistelussa. Tavallaan se esitys vastasi silloin tähän koronan ensimmäiseen hyökyaaltoon. Koska kaikki tapahtui niin nopeasti, vyöryi päälle yrityksissä, niin se oli merkittävä kädenojennus myös rahallisesti yrityksille päästä eteenpäin ja selviytyä tästä tilanteesta.

Mutta tämä esitys, yrittäjien työttömyysturva, on nyt sitten eduskunnan käsittelyssä, ja kun se on näin myötämielinen, toivon, että se saa nopean ratkaisun.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan.